

ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากล
หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500

พรรณี ปรัชญาบำรุง

อภินันทนาการ

จาก
ห้องสมุดสถาบันวิจัยภาษาและ
วัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2542

ISBN 974-662-761-9

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

อน
พ 2727
2542
ด.3

3937509 LCCS/M: สาขาวิชา: วัฒนธรรมศึกษา; ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คำสำคัญ : สังคมไทย / เพลงไทยสากล / บทบาท / ภาพสะท้อน / สงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500

พรรณิ ปรัชญาบำรุง : ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยจากเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 (THE REFLECTION OF THAI CULTURE AND SOCIETY THROUGH POPULAR SONGS AFTER THE SECOND WORLD WAR - 1957.)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : อนันต์ สบฤกษ์ กศ.บ.,กศ.ม., เสาวภา พรสิริพงษ์ ศศ.บ.,สม.ม., ณรงค์ชัย ปิฎกฤษต์ กศ.บ.,กศ.ม,ศศ.ม., 165 หน้า ISBN 974-662-761-9

วิทยานิพนธ์เรื่องภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากลหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจัดประเภทเพลงไทยสากลที่แต่งขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ.2500 และศึกษาภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านเพลงไทยสากลในยุคนั้น ตลอดจนวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของเพลงดังกล่าวที่มีต่อสังคมไทยโดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาการดนตรี โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ระดับลึกกับศิลปินที่สร้างสรรค์งานดังกล่าว และผู้ที่เกี่ยวข้องกับศิลปิน รวมทั้งผู้รวบรวมและบันทึกผลงานของศิลปินในยุคนั้น

ผลการศึกษาพบว่า เพลงไทยสากลที่เกิดขึ้นระหว่างหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 มีทั้งสิ้น 315 เพลงนั้น แบ่งเป็น 6 ประเภท คือ เพลงที่แสดงถึงความรัก 135 เพลง เพลงที่สะท้อนความเชื่อ ค่านิยมและโลกทัศน์ 69 เพลง เพลงที่แสดงถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวิถีชีวิต 64 เพลง เพลงปลุกใจ 18 เพลง เพลงสถาบัน 16 เพลง และเพลงบรรยายธรรมชาติ 13 เพลง เนื้อหาของเพลงเหล่านี้ได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนไทยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 - พ.ศ. 2500 สะท้อนให้เห็นถึงความเดือดร้อน ความขาดแคลนจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และยังสะท้อนลักษณะสังคมไทยโดยรวม ทั้งระบบชนชั้น สถาบันครอบครัว ระบบค่านิยม ความเชื่อ และโลกทัศน์ รวมทั้งสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ เพลงแต่ละประเภทยังมีบทบาทแตกต่างกัน เช่น บทบาทในเชิงนันทนาการ บทบาทในเชิงอบรมสั่งสอนขัดเกลาทางสังคม บทบาทในการเป็นเครื่องมือของรัฐในการเผยแพร่และต่อต้านลัทธิทางการเมือง ขณะเดียวกันเป็นกระบอกเสียงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ปัญหาและความต้องการของประชาชนให้ฝ่ายรัฐได้รับทราบ ตลอดจนบทบาทในทางธุรกิจ ในฐานะเพลงประกอบการแสดง ทั้งภาพยนตร์ วิทยุและโทรทัศน์ รวมทั้งเป็นสินค้าในธุรกิจแผ่นเสียงอีกด้วย

3937509 LCCS/M : MAJOR : CULTURAL STUDIES; M.A.(CULTURAL STUDIES)

KEY WORDS : THAI SOCIETY/THAI POPULAR SONGS/FUNCTION/REFLECTION/
THE SECOND WORLD WAR - 1957

PANNEE PRUDYABUMRUNG : THE REFLECTION OF THAI CULTURE AND
SOCIETY THROUGH POPULAR SONGS AFTER THE SECOND WORLD WAR - 1957.
THESIS ADVISORS : ANAN SOBRERK M.ED., SAOWAPA PORNSIRIPONGSE M.A.,
NARONGCHAI PIDOKRAJT M.ED.,M.A. 165 p. ISBN 974-662-761-9

This study aims to analyze Thai popular songs composed during the period of 1945 (after World War II) to 1957. The report discusses Thai society and culture reflected in the songs and also analyzes socio-cultural functions of these songs. The study employed an ethnomusicological approach to collect information. The research methods included documentary research and interviewing technique. Key informants were four music composers and one other musician who collects recordings made during the studied period.

Three hundred fifteen songs composed during 1945-1957 were studied and categorized into 6 groups according to their central themes. Almost half of them (135 tunes) are love songs. Sixty nine tunes mainly reflect the country's society, economy, politics and way of life. There were 18 patriotic tunes. Sixteen tunes were composed for institutions/organizations such as universities and other government institutions. The rest (13 tunes) describe scenes of natural beauty.

The text of songs reflect Thai way of life during the post second world war period. After the second world war, as shown in the songs, people had to face poverty caused by the economic depletion. The songs also reflect social classes, family, belief system, social value and world view. These songs had different functions such as recreation, socialization, state resistance to opposing political philosophies and also promotion of the state ideology. The songs also helped convey people's problems and concerns to the government. Economic roles of these songs were also analyzed. Many songs were composed for movies, radio and television programs. Another type of business related to music composition was the recording business.